

A TANTÁRGY ADATLAPJA
BIOETIKA (ANGOLUL), BME6410

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Orvos- és Egészségtudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4. Szakterület	Biológia
1.5. Képzési szint	Orvosi biológia magiszteri képzés, 3 félév, nappali
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Biológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bioetika	A tantárgy kódja	BME6410
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Ungvári Zrínyi Imre docens		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Ungvári Zrínyi Imre docens		
2.4. Tanulmányi év		2.5. Félév	
		2.6. Értékelés módja	V
2.7. Tantárgy rendszere	V	2.8. Tantárgy típusa	KT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5. előadás	24	3.6. szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					48
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					9
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					48
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					84
3.8. A félév összóraszám					140
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincs
4.2. kompetenciabeli	Nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem multimédia projektorral, vetítőlappal, táblával
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Előadóterem multimédia projektorral, vetítőlappal, táblával

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák

Kompetencia kódja	Kompetencia
CP3	A tudományos adatok kritikus elemzésének képessége, valamint a modern módszerek és technológiák értékelése;
CP4	Az elemzési eredmények helyes értelmezése és ezek összefüggésbe hozása a lehetséges klinikai állapotokkal, a szakmai kompetencia határain belül;
CP6	Az adatok kezelése és az eredmények jelentése a pontosság, a bizalmas jelleg és a nyomonkövethetőség biztosítása mellett.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	A multidiszciplináris csapatban való együttműködés képessége a munkafolyamatok és a szolgáltatások minőségének javítása érdekében;
CT2	A szakmai etika elveinek, a titoktartási szabályoknak, valamint az adatvédelemre és a biobiztonságra vonatkozó előírásoknak a betartása;
CT3	Az eredmények, eljárások és műszaki problémák hatékony kommunikálásának képessége.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP16	Ismeri a kutatásetika, a tudományos integritás és a felelős tudományos kommunikáció alapelveit.	Tudományos szövegeket készít és értékeli az etikai, szerkezeti és tudományos érvelési standardoknak megfelelően.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
1. A helyes laboratóriumi gyakorlat és a biobiztonsági előírások betartása, valamint felelősségvállalás az eredmények helyességéért, az experimentális tevékenységek önálló megszervezésével és végrehajtásával.	
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
1. Felelősséget vállal a kutatási eredmények közzétételének helyességéért, eredetiségéért és etikai hatásáért.	

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések (Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.)
01. Etikai alapfogalmak	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
02. Alkalmazott etika vagy ágazati erkölcsstanok	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
03. A bioetika, ágazatai és megközelítésmódjai	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
04. Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
05. Charles Susanne: Bioetika pluralista megközelítésben	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
06. Az élet fogalma, formái és rendszerszerű összefüggésük	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
07. Az étellel kapcsolatos döntések az élet kezdeti szakaszában	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	

08. Az élet gondozásával és terápiájával kapcsolatos döntések	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
09. Az étellel kapcsolatos döntések az élet végső stádiumában	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
10. A genetika és a géntechnológia lehetőségei és kockázatai	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
11. A környezetetika és a természet önértéke	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
12. Bioetikai alapelvek, bioetikai kódexek és az élőlények jogai	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	

Könyvészet

1. Charles, Susanne (szerk.): *Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés*, Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 1999.
2. Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): *Környezet és etika - Szöveggyűjtemény*, L'Harmattan, Budapest, 2005.
3. Manson, Neil C. - O'Neill, Onora: *Rethinking Informed Consent in Bioethics*. Cambridge University Press, Cambridge, 2007.
4. Scripcaru, Gheorghe - Astărăstoae, Vasile - Aurora Ciucă - Călin Scripcaru: *Bioetica, științele vieții și drepturile omului*, Polirom, Iași, 1998.
5. Schweitzer, Albert: *Az élet tisztelete*, Ursus Kiadó, Budapest, 1999.
6. Ungvári-Zrínyi Imre: *Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közszolgálati etika. Médiaetika*, Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 9-110.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
01. Ungvári Zrínyi Imre: Etikai alapfogalmak és életvezetési tendenciák, In: U.Z. I.: Ungvári-Zrínyi Imre: <i>Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közszolgálati etika. Médiaetika</i> , Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 43-72.	Szövegelemzés, megbeszélés	
02. Ungvári Zrínyi Imre: Alkalmazott etika vagy ágazati erkölcsstanok? I.m., 73-82.	Szövegelemzés, megbeszélés	
03. Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai. In Suzanne, Charles (szerk.): <i>Bioetika</i> . Dialóg. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17- 30.	Szövegelemzés, megbeszélés	
04. Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája, Schweitzer, Albert: <i>Az élet tisztelete</i> , Ursus Kiadó, Budapest, 1999.	Szövegelemzés, megbeszélés	
05. Charles Susanne: Bioetika pluralista megközelítésben, In: Charles, Susanne (szerk.): <i>Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés</i> , Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 1999, 55-68.	Szövegelemzés, megbeszélés	
06. Fritjof Capra: Az élet szövedéke, <i>Modus Vivendi Magazin</i> , 2014. február, 1-8.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
07. Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán. In: <i>Értelmes szívvel</i> . Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
08. Losonczy Ágnes: A beteg ember kiszolgáltatottsága, In: Losonczy Ágnes: <i>A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben</i> , Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 52 --110	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	

09. Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen, <i>Kharón</i> , 2003/3., 18–37. Kathleen Foley: A Palliatív ellátás múltja és jövője, <i>Kharon</i> , 2006./1-2, 8–19.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
10. Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén, <i>Századvég</i> , 2015/76, 87–102. Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika, <i>Magyar Szemle</i> , 1994/8, 872–881.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
11. A Hippokratészi eskü; Az Európai Parlament és a Tanács 2004. 23 EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására; 2003/46. sz. Törvény a betegek jogairól (Románia); Az állatok jogainak egyetemes nyilatkozata, UNESCO-ház Párizs, 1978 október, 15.	Szövegelemzés, megbeszélés	
12. Kovács József: Környezeti etika, <i>Világosság</i> , 2008./ 9–10, 75–107. Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja, In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i> , L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348.	Szövegelemzés, megbeszélés	
<p>Könyvészet</p> <p>1. Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja, In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i>, L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348.</p> <p>2. Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai. In Suzanne, Charles (szerk.): <i>Bioetika</i>. Dialóg. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17– 30.</p> <p>3. Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika, <i>Magyar Szemle</i>, 1994/8, 872–881.</p> <p>4. Fritjof Capra: Az élet szövedéke, <i>Modus Vivendi Magazin</i>, 2014. február, 1-8.</p> <p>5. Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen, <i>Kharón</i>, 2003/3., 18–37.</p> <p>6. Kathleen Foley: A Palliatív ellátás múltja és jövője, <i>Kharon</i>, 2006./1-2, 8–19.</p> <p>7. Kovács József: Környezeti etika, <i>Világosság</i>, 2008./ 9–10, 75–107.</p> <p>8. Losonczi Ágnes: A beteg ember kiszolgáltatottsága, In: Losonczi Ágnes: <i>A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben</i>, Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 52–110.</p> <p>9. Rózsa Erzsébet: Autonómia és paternalizmus – az orvos–beteg kapcsolat etikai kérdései a modern medicinában. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017</p> <p>10. Rózsa, Erzsébet: Az etika kiiktathatatlansága a modern medicinában - a hagyományos orvosi etikai, a biomedicinális etikai és bioetikai perspektívák metszéspontján Az Eszterházy Károly Egyetem tudományos közleményei (Új sorozat 42. köt.) = <i>Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae. Sectio Philosophica</i> = Tanulmányok a filozófiatudományok köréből, 2019, pp. 89-104.</p> <p>11. Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén, <i>Századvég</i>, 2015/76, 87–102.</p> <p>12. Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán. In: <i>Értelmes szívvel</i>. Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.</p>		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	- A hallgató kötelező jelenléte az előadások 70%-án A hallgatónak átmenő jegye (5) kell legyen mind az előadás (kollokvium/ dolgozat), mind pedig a szemináriumi (3 szöveg elemzése) feladatokból ahhoz, hogy átmenő jegyet kapjon a tantárgyból Értékeléskor: -a	írásbeli vizsga	A végső jegy 70%-a

	másolás vagy csalás kísérletére 1-es osztályzat jár - a témák nem, ismeretére 4-es osztályzat jár		
9.5 Szeminárium/ Labor	- A hallgató kötelező jelenléte a szemináriumok 80%-án - a vitákban való részvétel - három szemináriumi szöveg elemzése - a téma helyes besorolása - a traktátumnak a fogalmi és módszertani keretbe illeszkedő előadása		A végső jegy 30%-a
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
a.) A hallgatónak átfogó szemlélete van az etika alapproblémáiról b.) A hallgató képes szakkifejezésekkel megmagyarázni az etika problémáinak összefüggését egy sajátmaga által választott probléma példáján. c.) A hallgató képes koherens módon bemutatni legalább három szöveget, ami a tantárgy témaköréhez tartozik			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

		A fenntartható fejlődés általános ikonja	
			
			

Kitöltés dátuma

2024.04.14.

Előadás felelőse

dr. Ungvári Zrínyi Imre docens

A szeminárium felelőse

dr. Ungvári Zrínyi Imre docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

dr. Vlad-Alexandru Toma egyet. adj.